

Økonomiske virkninger af rationalisering af energifgifterne

Afgiftsrationaliseringen består af følgende elementer:

- CO₂-afgifterne forhøjes fra 3-90 kr. pr. ton til CO₂ kvotepris, der p.t. i perioden 2008-12 forventes at være 150 kr./ton med virkning fra 2008
- der indføres en NO_x-afgift på 5 kr./kg med virkning fra 1. januar 2010

De foreslåede initiativer er forbundet med en række fordelingsmæssige virkninger. Som følge heraf foreslås det at tilbageføre det fulde nettoafgiftsprovenu samt sparede statslige CO₂-omkostninger.

Ligeledes foreslås det, at fritage udvalgte affaldstyper fra cementproduktion, der deponeres, fra affaldsafgift med virkning fra 1. januar 2010.

Der lægges endvidere op til en udredning af yderligere muligheder for at reducere de fordelingsmæssige virkninger for enkeltvirksomheder, der belastes meget af NO_x-afgiften.

Ændringerne af affaldsafgiften forudsætter, at der kan opnås godkendelse i forhold til EU's statsstøtteregler.

CO₂ afgiften på brændsler forhøjes fra 3-90 kr./ton til kvoteprisen, der for perioden 2008-12 p.t. forventes at være 150 kr./ton. Samtidig nedsættes energifgifter på brændsler med godt 4 kr./GJ. Restprovenuet der kommer fra højere CO₂ afgift på brændsel til proces og brændsel til fremstilling af el udenfor kvotesektoren føres plus værdi af sparet CO₂ tilbage gennem en nedsættelse af CO₂ afgiften på el til let proces i erhverv med 1,1 øre/kWh samt visse bundfradrag. Bundfradragene gives til dem, der har tung proces og bruger brændsel til elfremstilling uden for kvotesektoren.

Provenuet fra NO_x afgiften føres tilbage gennem en nedsættelse af energifgifterne på brændsler med 0,5 kr./GJ, nedsættelse med 4 øre/kWh af satsen for elopvarmning af helårsboliger, nedsættelse af CO₂ afgiftssatsen på el til let proces i erhverv med 1 øre/kWh og særlige bundfradrag for dem, der har særlig store udledninger pr. energienhed.

I forbindelse med NO_x-afgiften gennemføres en fritagelse fra affaldsafgift for udvalgte affaldstyper fra blandt andet cementproduktion, der deponeres.

Virkningerne for staten af ændringerne af CO2 afgiften mv. er vist i følgende tabel:

Tabel 1. Virkninger for statsfinansier af ændrede CO2 afgifter mv.					
	Brutto ved uændret adfærd	Netto-afgifts-provenu	Værdi af færre klimagasser ¹	Netto staten	Værdi danske skatteydere
Nedsættelse af afgiften på biobenzin og biodiesel med 14 øre/L og 15,5 øre/L (svarende fra 90 til 150 kr./t)	-6 ²	-24	+18	-6	+6
Forhøjelse af CO2 afgift på brændsler til rumvarme fra 90 kr./t til 150 kr. pr. ton. Nedsættelse af energiafgifterne til rumvarme til ca. 47,6 kr./GJ	0 ³	0	0	0	0
Forhøjelse af CO2 afgift på brændsel til fremstilling uden for kvotesektoren til 150 kr./ton	+100 ⁴	+43	+68	+111	-74
Bundfradrag til samme	-100	-100	0	-100	+100
Forhøjelse af CO2 afgift på brændsel til tung proces uden for kvotesektoren til 150 kr./ton	+100	+92	+8	+100	-97
Bundfradrag til samme	-100	-100	0	-100	+100
Forhøjelse af CO2 afgift på brændsel til let proces udenfor kvotesektoren til 150 kr./ton	+160	+149	+11	+160	-158
Nedsættelse af CO2 afgiften på el til let proces i erhverv med 1,1 øre/kWh	-171	-160	0	-160	+202
I alt	-17	-100	+105	+5	+79

Det ses af tabel 1, at afgiftsændringerne vedrørende CO2 giver et tab af afgiftsindtægter på ca. 100 mio. kr. Værdien for staten af færre CO2 udledninger udenfor kvotesektoren på 105 mio. kr. neutraliserer nettoafgiftstabt. Virkningerne på nettoafgiftsprovenuet og CO2 udledningerne er usikre, men set samlet er der beskeden usikkerhed for staten.

¹ Ved 150 kr./ton CO2

² For ca. 750 mio. kr. afgift på benzin og diesel omdøbes til CO2 afgift.

³ For ca. 550 mio. kr. energiafgift vedrørende rumvarme mv. omdøbes til CO2 afgift.

⁴ Hertil provenuneutral omlægning af elproduktionstilskud og tredlestarif, så støtte er uafhængig af elproduktion

Skatteyderne vinder mere, end staten taber især vedrørende nedsættelse af CO2 afgift af el til proces og vedrørende CO2 afgift på brændsel til elfremstilling. Skatteyderne kan undgå afgiften på CO2 ved at reducere CO2 udledningerne. Sådanne adfærdsændringer vinder skatteyderne ved uden at staten taber, jf. at mindre CO2 har en værdi for staten. Ved øget elforbrug som følge af lavere afgifter vil energinet.dk og eldistributørerne få større indtægter fra tariffer, der afhænger af forbruget uden at udgifterne stiger tilsvarende. Disse større indtægter vil føre til nedsættelse af tariffer til gavn for forbrugerne.

Tabel 2. Virkninger for statsfinanser af en NOx afgift på 5 kr. pr. kg.

	Brutto ved uændret adfærd	Netto-afgifts-provenu	Værdi af færre klimagasser	Netto staten	Værdi danske skatteydere
Indførelse af NOx afgift på 5 kr.	+290 ⁵	+254 ⁶	+4	+258	-269
Nedsættelse af energiafgifter på brændsel med ca. 0,5 kr./GJ	-63	-63 ⁷	0	-63	+63
Nedsættelse af CO2 afgift på el til let proces i erhverv med 1 øre/kwh	-155	-145	0	-145	+184
Nedsættelse af CO2 afgift på el til opvarmning af helårsboliger	-50	-36	+2	-34	+65
Bundfradrag til dem med stort energiforbrug og store udledninger pr. energienhed	-15	-15	0	-15	+15
I alt	+7	-5	+6	+1	+58

Provenuet fra NOx afgiften tilbageføres, således at nettovirkningerne for statskassen er neutral.

Hertil kommer fritagelsen for affaldsavgiften for deponering af udvalgte affaldstyper fra cementproduktion, hvilket vil indebære en direkte værdiforøgelse for de berørte virksomheder og et tilsvarende afgiftstab. Det vurderes umiddelbart, at det tabte afgiftsprovenu vil udgøre ca. 10 mio. kr.

Det bemærkes, at en ændring af affaldsavgiften forudsætter, at der kan opnås godkendelse i forhold til EU's statsstøtteregele.

⁵ Eksklusive omdobning af ca. 25 mio. kr. afgift af diesel til vej til NOx afgift.

⁶ Eksklusive omdobning af ca. 25 mio. kr. afgift af diesel til vej til NOx afgift.

⁷ Eksklusive omdobning af ca. 25 mio. kr. afgift af diesel til vej til NOx afgift.

Virkningerne for skatteyderne

I følgende tabel 3 er vist virkningerne for skatteyderne.

Tabel 3. Virkninger for borgere og virksomheder			
	Virkningerne af CO2 afgiftsændringerne	Virkningerne af NOx afgiften mv. (heraf tilbageføring)	Samlet virkning fra ved begge afgifter
Elværker	+51	-37(+8)	+14
Nordsø	0	-31(0)	-31
Rumvarme i husholdninger og erhverv samt affalds	+12	+24(+128)	+36
Jordbrug	-46	+13(+22)	-33
Cementfabrik ⁸	0	-7(+25)	-7
Anden industri	+7	+35(+75)	+42
Heraf nærings- og nydelsesmidler	-10	+13	+3
Andre erhverv	+55	+71(+79)	+126
I alt	+79	+68(+337)	+147

Det ses af tabel 3, at fordelingsvirkningerne af CO2 afgiftsændringerne og NOx afgiftsændringerne ofte er modsatrettede. Landbrug og fødevarerindustrien taber ved CO2 afgiftsændringerne, men vinder ved NOx afgiften (hvor tilbageføringen til erhvervet er større end afgiften).

Modsat belastes elværkerne af NOx afgiften, men vinder ved CO2 afgiftsændringerne herunder især afgift på brændsel til fremstilling af el uden for kvotesektoren.

Landbruget taber netto. Tabet er spredt ud på mange landmænd. Tabet kommer især gennem, at CO2 afgiften på diesel til traktorer stiger 15,5 øre/l. Nordsøen taber 31 mio. kr. før skat. Nordsøen taber blandt andet fordi man ikke får del i tilbageføringen, fordi der i forvejen ikke betales energiafgifter mv.

⁸ Inklusive virkninger af fritagelse fra affaldsafgift for udvalgte affaldstyper fra blandt andet cementproduktion, der deponeres. (tal i parentes er værdi af tilbageføring af NOx afgift)